

M.A. Sem.-4 Examination

CC-509

Philosophy

April-2025

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

1. નવ્યન્યાય દર્શનની નદિયા શાખા સમજાવો. ૧૪
અથવા
નવ્યન્યાય દર્શનની તાંજોર શાખા સમજાવો.
2. નવ્યન્યાયની પરિભાષામાં સ્યાતા સંબંધોનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો. ૧૪
અથવા
નવ્યન્યાયમાં મુખ્ય અને ગૌણ સંબંધો પૈકી ગૌણ સંબંધોનું વિવરણ કરો.
3. નવ્યન્યાયમાં વ્યાપ્તિનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો. ૧૪
અથવા
વ્યાપ્તિ લક્ષણની મર્યાદાઓ સમજાવો.
4. નવ્યન્યાય દર્શનમાં અભાવ અંગેની વિચારણા સ્પષ્ટ કરો. ૧૪
અથવા
ભાસર્વજ્ઞ, કણાદ, પ્રશસ્તપાદના મતે અભાવ સમજાવો.
5. નીચેના પ્રશ્નોના એક – બે વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (કોઈ પણ સાત) ૧૪
  1. કયા દર્શનો અભાવને સ્વતંત્ર પદાર્થ તરીકે સ્વીકારતા નથી.
  2. ભાવ પદાર્થનું લક્ષણ જણાવો.
  3. પ્રભાકર અભાવને કઈ રીતે સ્વીકારે છે?
  4. ન્યાય પરંપરામાં ગૌણ સંબંધો કયા છે?
  5. પરંપરા સંબંધ ઉદાહરણ દ્વારા સ્પષ્ટ કરો.
  6. અવ્યાપ્યવૃત્તિ સંબંધ એટલે શું?
  7. વૃત્તિ અનિયામક સંબંધ કોને કહેવાય?
  8. સંયોગ અને સમવાય સંબંધને ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવો?
  9. વૃત્તિ એટલે શું?
  10. તાંજોર શાખાના મુખ્ય ચિંતકો કોને ગણી શકાય?
  11. ગંગાનાથ મુજબ ન્યાયશાસ્ત્રના વિકાસના ત્રણ તબક્કાઓ કયા કયા છે?
  12. નવ્યન્યાયમાં સંબંધોના પ્રકારો કઈ ચાર રીતે પાડવામાં આવ્યા છે?

(P.T.O)

E127-2

English Version

Instruction: (1) All questions carry equal marks.

1. Explain the Nadiya School of Navya Nyay. 14
Or
Explain the Tanjore School of Nyaya Nyay.
  2. Explain the nature of the relationships formed in the terminology of Nvyay nyaya. 14
Or
Explain the Gauna Sambandh.
  3. Explain the nature of vyapti in Navya Nyaya . 14
Or
Explain the limitation of vyapti's Defination.
  4. Explain the concept of Abhav as per Nvyay Nyay. 14
Or
Explain the place of Abhav in Bhasarvgya, Prashastapada and kanad.
  5. Answer the following questions in **one - two sentences**. (any seven) 14
    1. Which darshanas do not accept abhav as an independent category?
    2. State the defination of bhav padartha.
    3. How does Prabhakar accept abhav?
    4. Which are gauna sambandh in Nyay Tradition?
    5. Explain Parampara Sambandh with example .
    6. What is Avyapyavrutti Sambandh ?
    7. What is vruti aniyamak sambandh ?
    8. Explain Sanyog and Samvaya sambandh with example.
    9. What is vrutti ?
    10. Who can be considered as the main thinkers of Tanjore branch ?
    11. According to Ganganath, what are the three stages in the development of Nyaya Shastras?
    12. How are the four types of relations in Nvyay Nyaya.
-